

**GAZİANTEP
ÜNİVERSİTESİ**

**SAĞLIK BİLİMLERİ
FAKÜLTESİ**

GAZİANTEP İLİNDE ÇALIŞAN SAĞLIKÇILARIN MOBBİNGE BAKIŞI

SEVGİ KARABAŞ

Yrd. Doç. Dr. RABİA SOHBET

Teorik Altyapı

İş yaşamında yıldırma (mobbing) kavramı ilk kez 1984 yılında İsveç'li çalışma psikoloğu Heinz Leymann tarafından kullanılmıştır.

Leyman'ın tanımlamasıyla mobbing bir psikoterördür ve nedeni, düşünce ve inanç ayrılığından tutunda, kıskançlık ve cinsiyet ayrımına kadar her tür faktör olabilir.

Türkçe’de mobbing olgusunu bir tek sözcükle ifade etmek yerine kavramı; “duygusal taciz”, “psiko-terör”, “psiko-şiddet” ve çalışanı işyerinde “yıldıрма”ya yönelik her tür psikolojik saldırı anlamında kullanmaktadırlar.

Leymann, iş yerinde psikolojik terör ve kabadayılığa dahil olan davranışları beş farklı biçimde değerlendirmiştir:

(1) mağdurun itibarına yönelik saldırılar,

(2) işi yapmasına yönelik saldırılar,

(3) mağdurun iş arkadaşlarıyla iletişim kurmasına yönelik engellemeler,

(4) sosyal ilişkilerine yapılan saldırılar.

Beşinci biçim ise fiziksel zorlama, saldırı davranışlarını ya da buna yönelik tehditleri içeren bir biçimdir.

Son yıllarda risk, psikolojik şiddet üzerinde yoğunlaşmaktadır. Özellikle örgütsel psikoloji alanında “yıldırma” (bullying-mobbing) olarak tanımlanan davranışlar işyerlerinde hızla artmaktadır (Hoel, Rayner and Cooper 1999:195-230).

İşyerlerindeki yıldırma, örgütlere ciddi boyutlarda yasal ve finansal sorunlar yaratan mesleki stres kaynakları olarak karşımıza çıkmaktadır (Earnshow and Cooper 1996).

İş yerlerinde insanları bireye karşı gruplaşmaya iten sebeplerin başlıcaları şöyle:

- **Yönetimin mükemmellik arayışı**
- **Etik değerlerin kaybolması**
- **Örgüt yapısındaki radikal değişiklikler**
- **Duygusal zekadan yoksunluk**
- **İş yerinde maruz kalınan yüksek derecede stres**
- **İş yerindeki monotonluk**

**ÇATIŞMANIN
İLK BELİRTİLERİ**

**ÇATIŞMANIN
ÇÖZÜMLENEMEYİŞİ**

**MOBBİNGİN BAŞLAMASI
(FİZİKSEL VE RUHSAL
ETKİLENMENİN BAŞLAMASI)**

**MOBBİNGİN ŞİDDETLENMESİ
(PERFORMANSIN DÜŞMESİ)**

**MOBBİNGİN İYİCE
YOĞUNLAŞMASI (İSTİRAHAT,RAPOR,
İŞE GEÇ KALMA)**

**YOĞUN MOBBİNGİN DEVAMI (HASTALIK
İŞİN ÖNÜNE GEÇER)**

HASTALIK ,KOVULMA ,İSTİFA VB...

MOBBING

AMAÇ

Sađlık alıřanlarının mobbinge bakıřını ve mobbing yařayıp yařamadıđını dűřüncelerine bařvurularak, yıldırma ve boyutlarını yař, eđitim, cinsiyet, medeni durum, gűrev yeri gibi demografik űzelliklere gűre tespit etmektir. Ayrıca, belirlenen sonuçlar ilgili personel ve yűneticilerle paylařılarak konuya dikkatlerinin çekilmesi, duyarlılık kazandırılması amaçlanmaktadır.

Araştırmanın Kapsamı ve Yöntemi

Tanımlayıcı nitelikteki bu çalışma, Gaziantep Üniversitesi Hastanesinde kadrolu 133 çalışandan çalışmaya katılmayı kabul eden 59'una, Şahinbey'deki 6 sağlık ocağında toplam 71 sağlık çalışanından 39'una İslahiye Devlet Hastanesinde 96 sağlık çalışanından 87'sine; toplam 185 kişiye mart-mayıs 2010 tarihleri arasında gözlem altında anket yoluyla uygulanmıştır.

Ankette demografik 17 soru ve yıldırma(mobbing) kavramını tanımlayan ve bu alanda birçok teorik ve uygulamalı çalışma yapmış olan Leymann'ın literatürde tanımladığı 45 sorulu yıldırma davranışı ölçeği dikkate alınarak hazırlanmıştır.

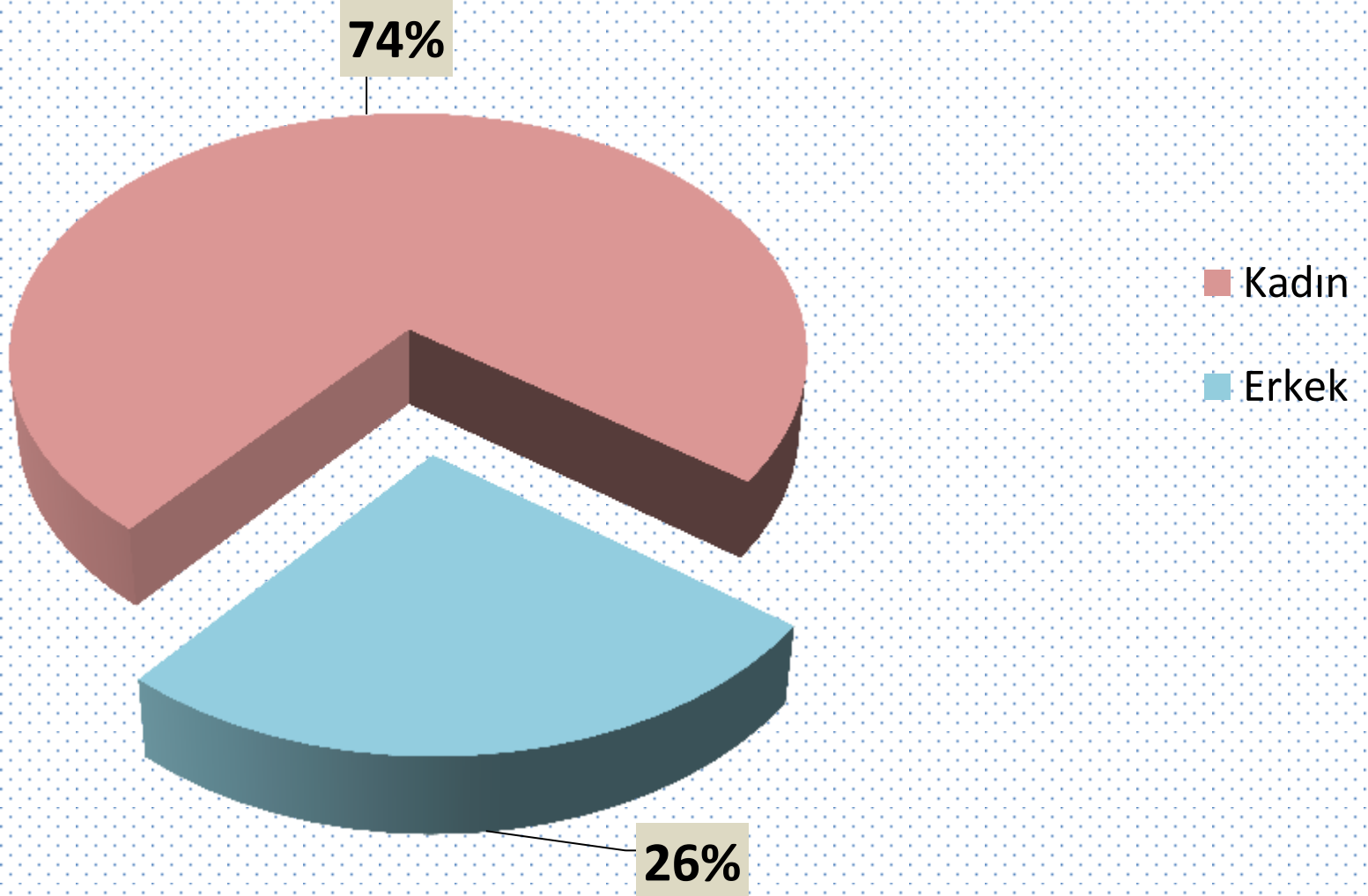
Anket sorularına verilen cevaplar 5'li Likert Ölçeği'ne göre hazırlanmış, seçeneklere 1-5 arası değer verilerek değerlendirme yapılmıştır.

Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 13.0 programı kullanılmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

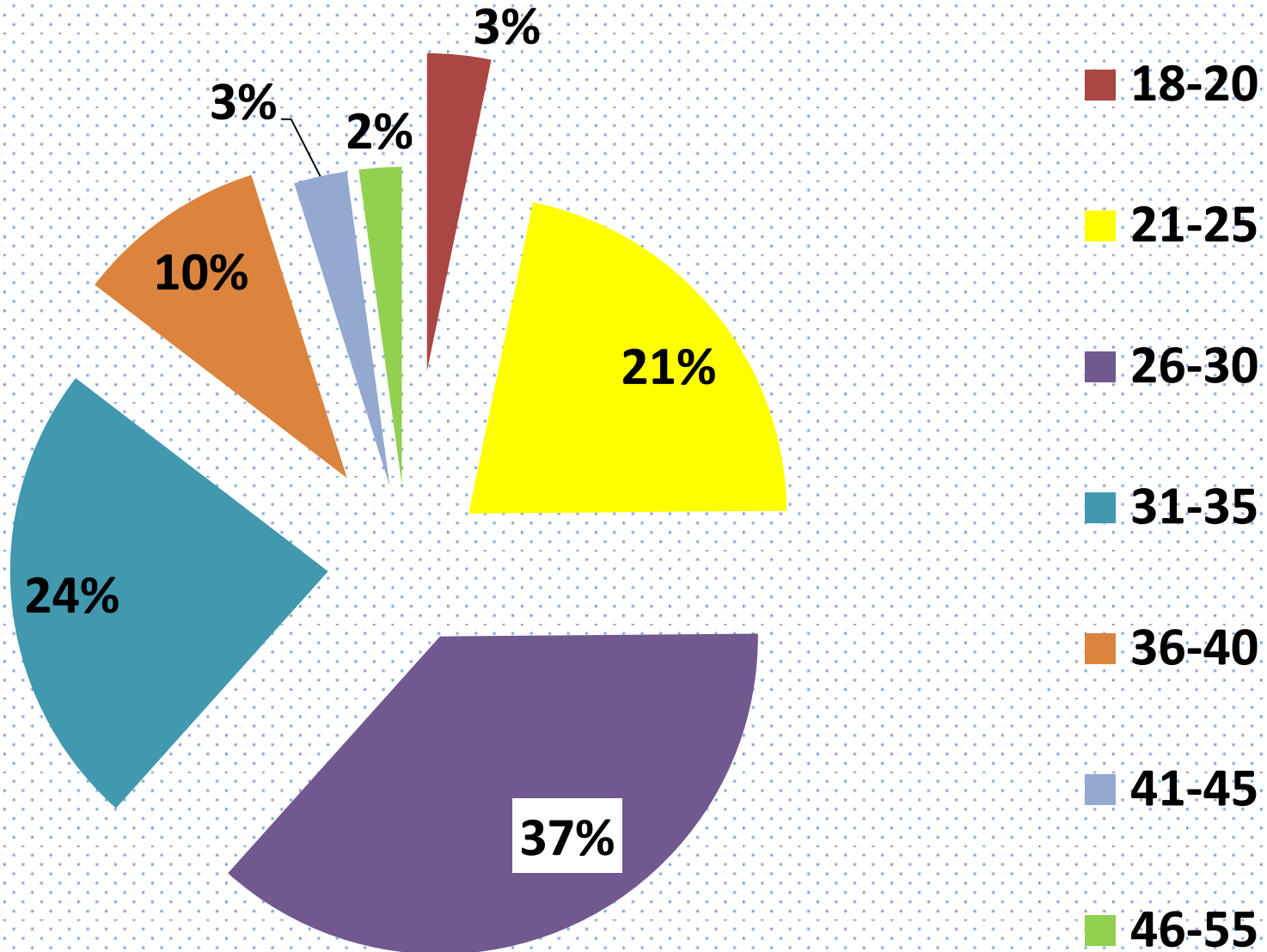
- Yıldırma (mobbing) kavramının araştırmaya katılanlarca tam olarak algılanabildiği konusunda tereddütler bulunmaktadır. Bu tereddütler sonucunda soruların olabildiğince açık ve anlaşılır olmasına gayret gösterilmişse de, bu konu araştırma açısından bir sınırlılık olarak değerlendirilmektedir.**
- Araştırmaya katılanların anket formundaki sorulardan bazılarına yanıt vermemesi değerlendirmeye alınacak anket sayısını azaltmıştır.**

GRAFİK 1: Araştırmaya Katılanların Cinsiyet Dağılımlarının İncelenmesi

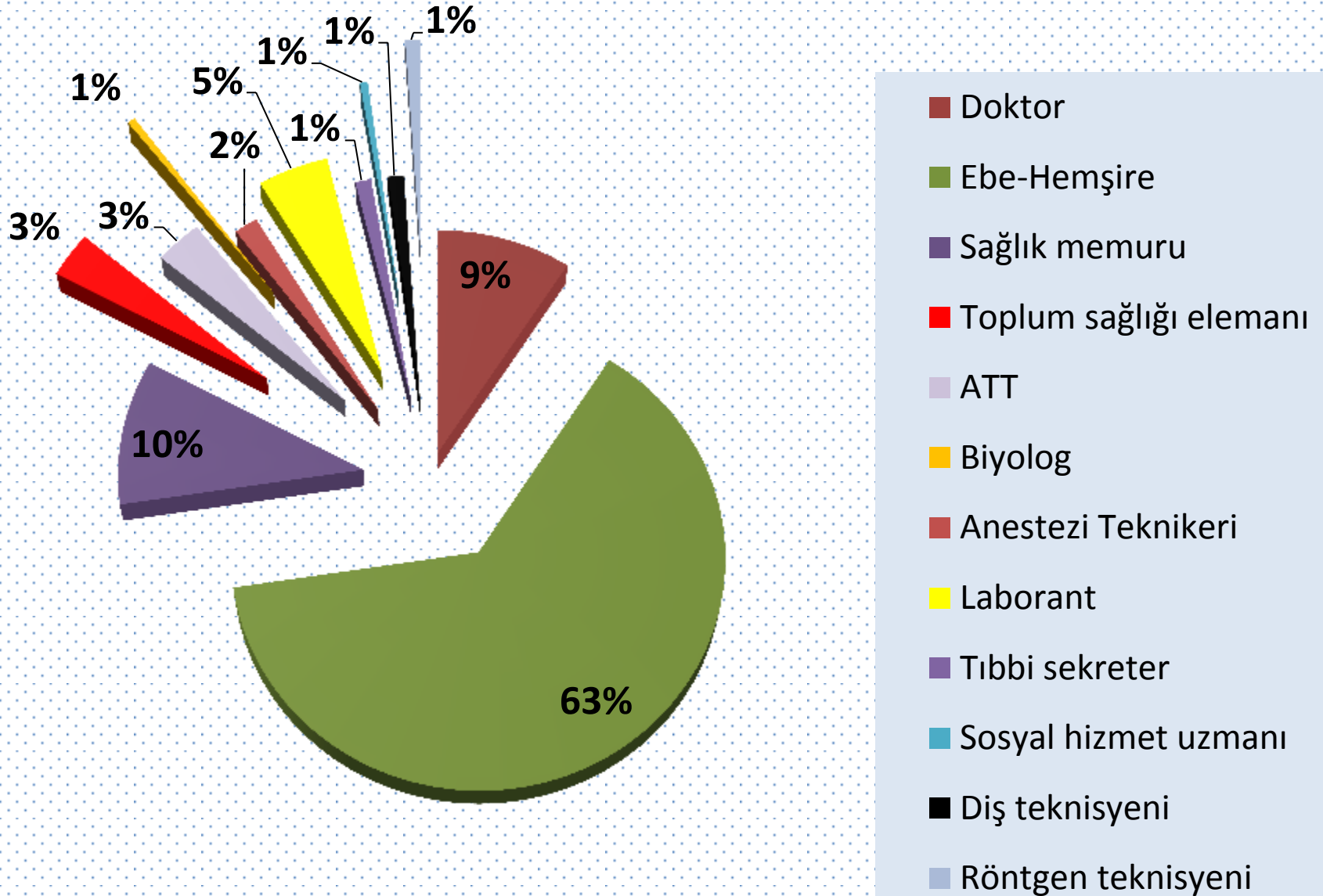

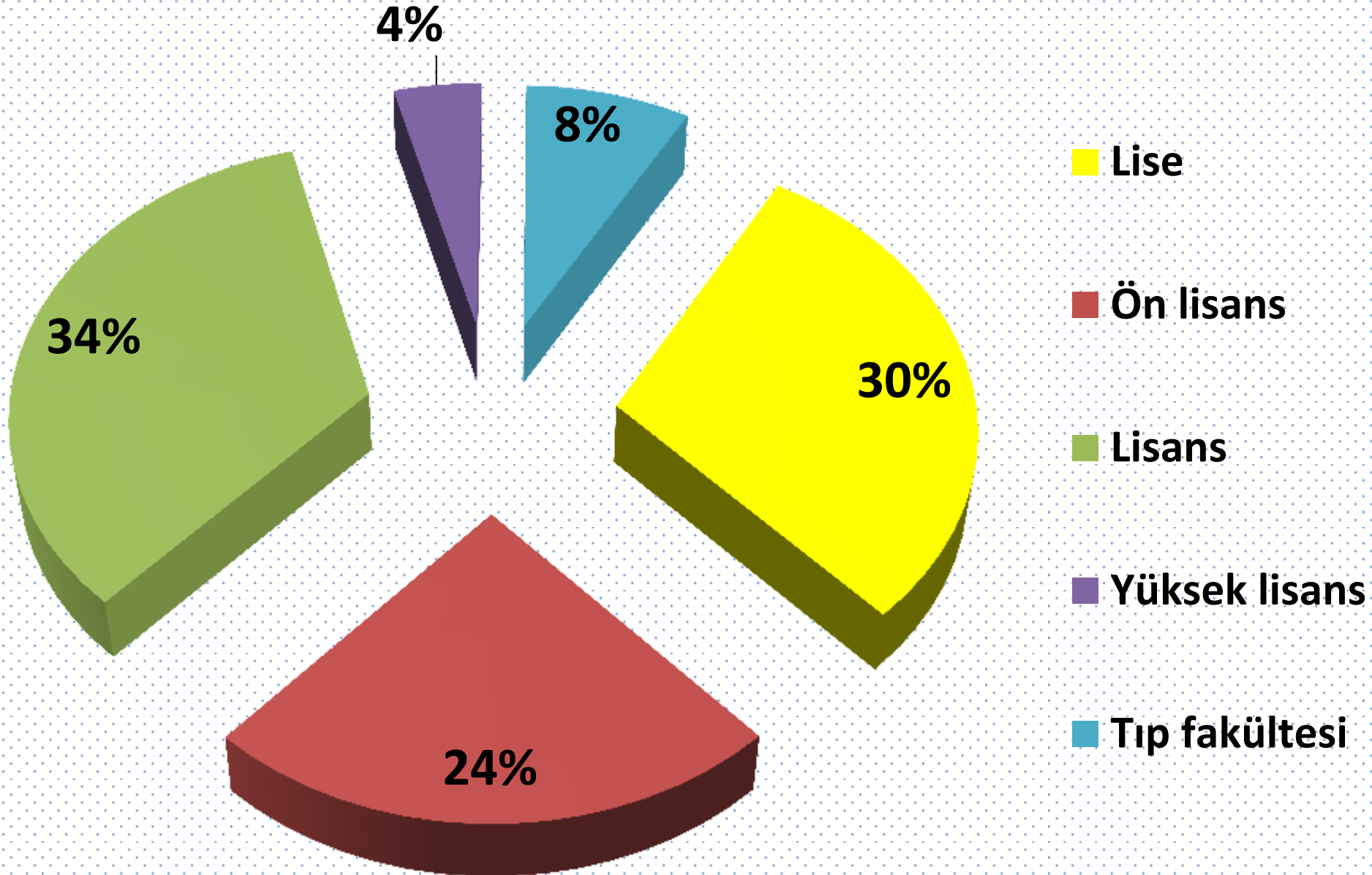
GRAFİK 2: Araştırmaya Katılanların Yaş Dağılımlarının İncelenmesi

GRAFİK 3: Araştırmaya Katılanların Meslek Dağılımlarının İncelenmesi

GRAFİK 4 :Araştırmaya Katılan Sağlık Çalışanlarının Eğitim Durumlarına Göre Dağılımları

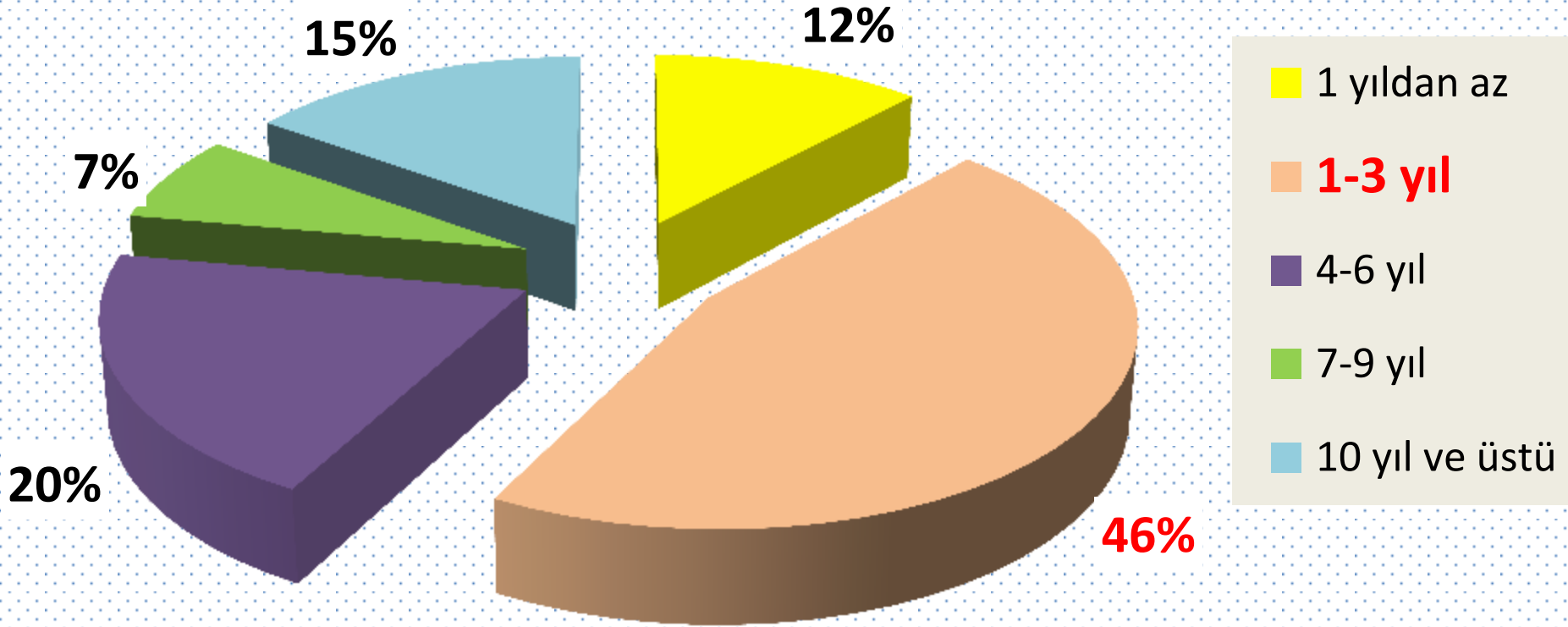
Araştırmaya Katılan Sağlık alışanlarının Medeni Durumlarına Göre Dağılımları

Medeni Durum	N	%
Evli	117	63,2
Bekar	63	34,1
Dul , Boşanmış	5	2,7

Araştırmaya Katılan Sağlık Çalışanlarının Çocuk Sayılarına Göre Dağılımları

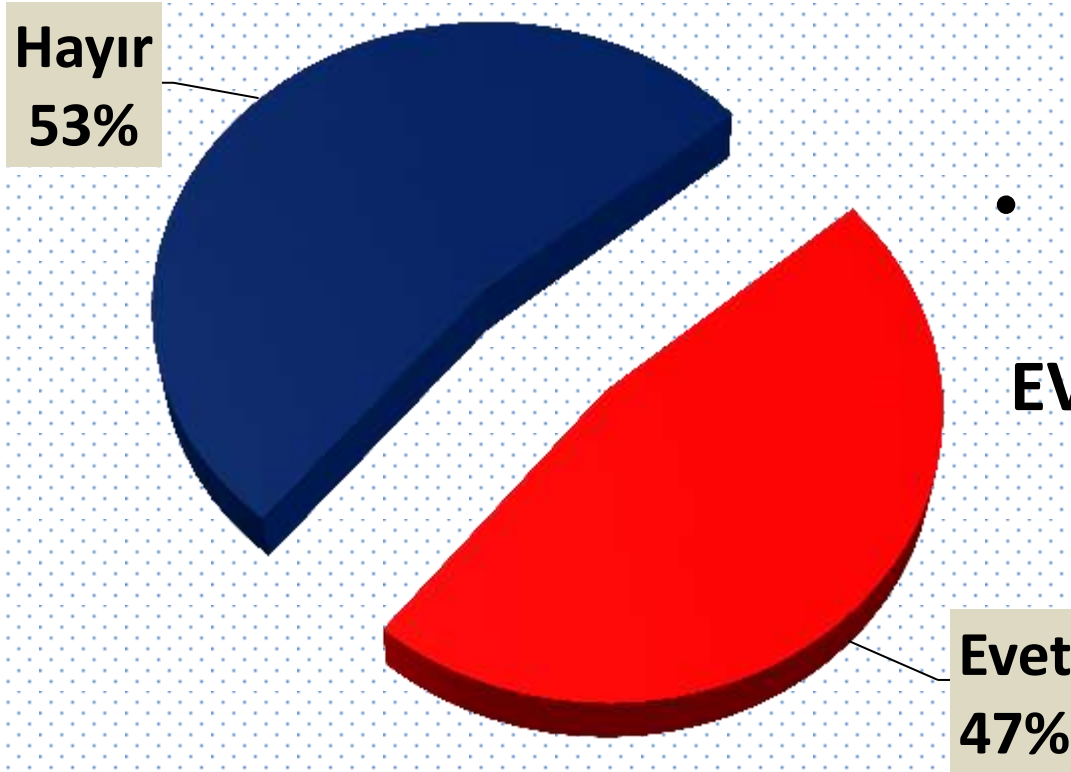
Çocuk sayısı	N	%
Bekar	63	34,1
1 çocuk	36	19,5
2 çocuk	47	25,4
3 çocuk	8	4,3
4 çocuk	1	0,5
Evli çocuğu yok	30	16,2

GRAFİK 5: Araştırmaya Katılanların Buldukları İş Yerlerinde Çalışma Sürelerinin Dağılımları

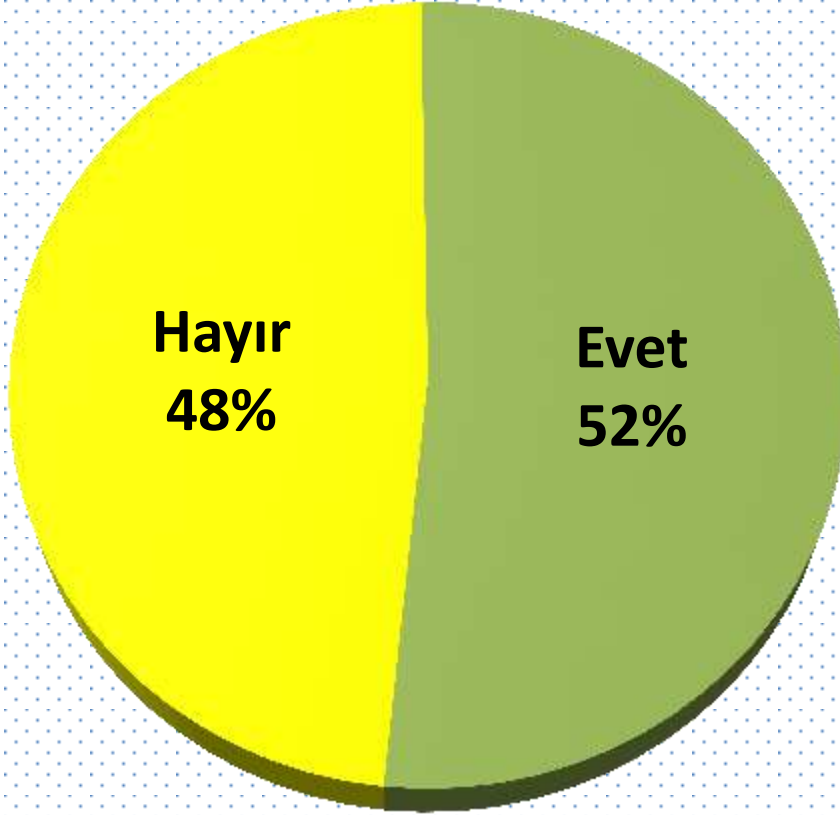
GRAFİK 6: Araştırmaya Katılanların Mobbing Kavramı İle İlk Kez Karşılaşma Durumlarının İncelenmesi

- 137 bayan sağlık çalışanından 61(%44,5)'i
- 48 erkek sağlık çalışanından 24(%50)'ü EVET cevabını vermiştir.

Mobbing kavramı ile ilk kez mi karşılaşıyorsunuz?

GRAFİK 7: Araştırmaya Katılanların Kendilerine Mobbing Uygulandığını Düşünme Durumlarının İncelenmesi

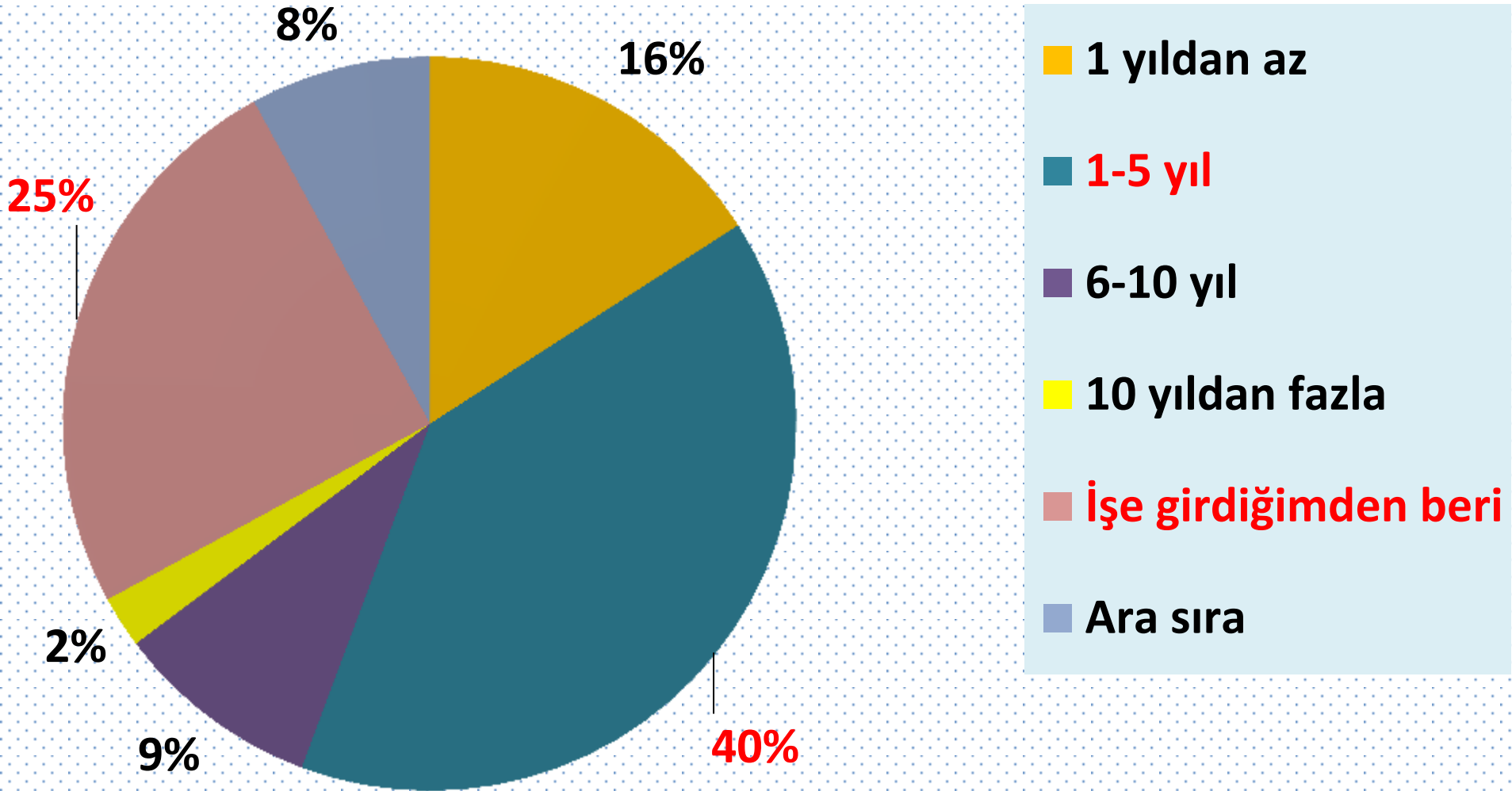
CİNSİYET	N	%
Kadın	137	53,3
Erkek	48	47,9

Size Mobbing Uygulandığını Düşünüyor musunuz?

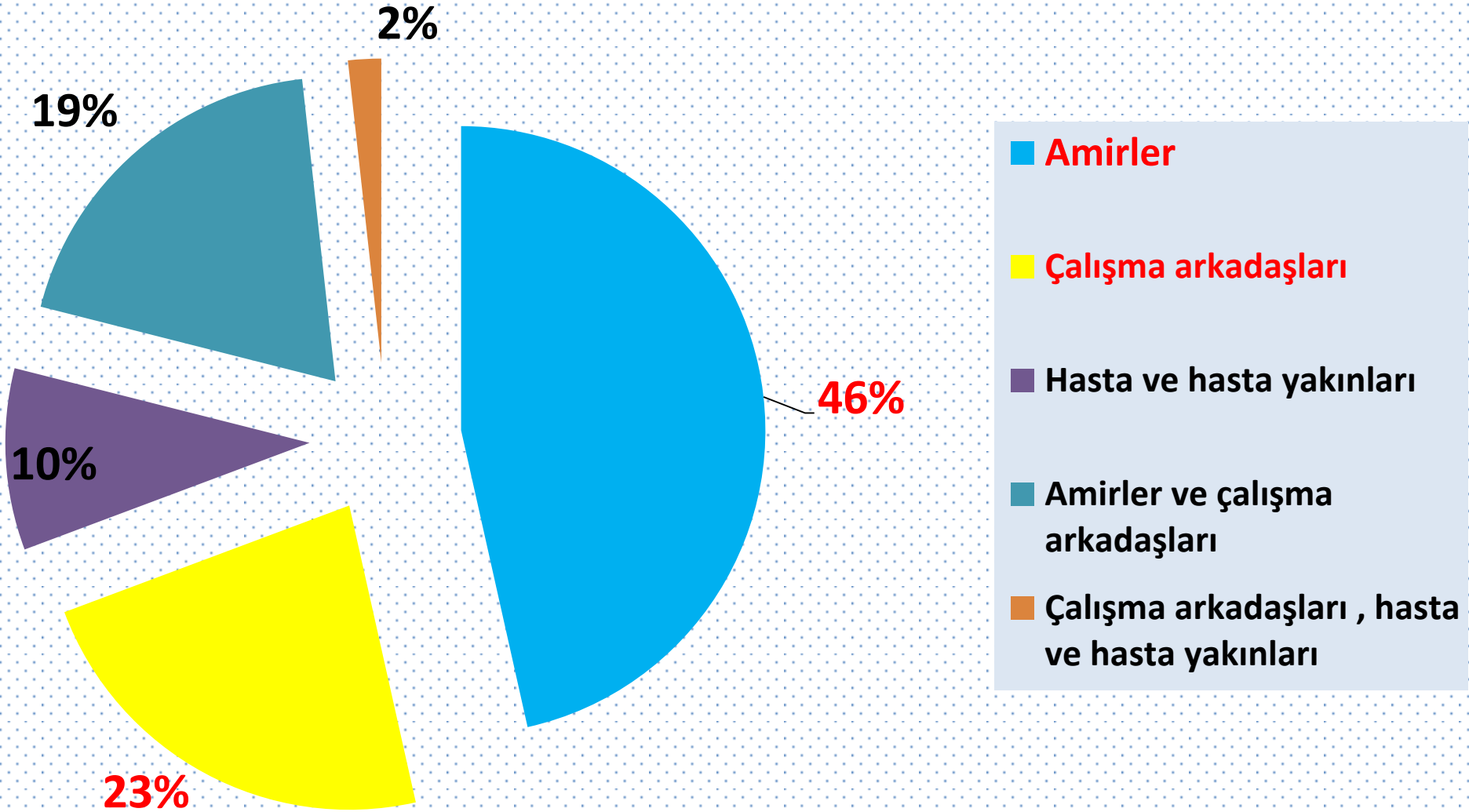
Araştırmaya Katılanlardan Kendilerine Mobbing Uygulandığını Düşünenlerin ÖĞRENİMLERİNE göre dağılımı

- **Lise mezunu 55 kişiden 32(%58.2)'si**
  - **Önlisans mezunu 44 kişiden 20(%45.5)'si**
  - **Lisans mezunu 62 kişiden 26(%41.9)'sı**
  - **Yüksek lisans mezunu 8 kişiden 1(%12.5)'i**
  - **Tıp fakültesi mezunu 15 kişiden 5(%33.3)'i**
- EVET cevabını vermiştir.**

GRAFİK 8: Araştırmaya Katılanların Mobbing'e Maruz Kalınan Zaman Dilimi Dağılımları

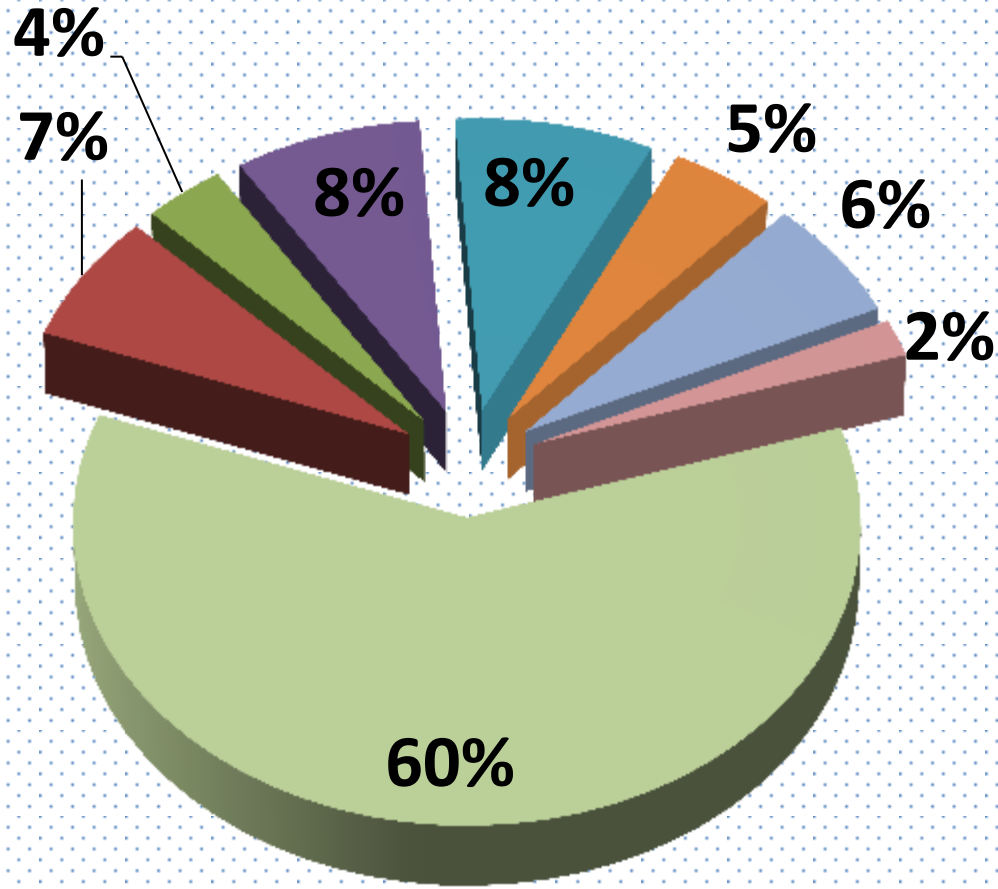

GRAFİK 9: Araştırmaya Katılanların Kendilerine Kim/Kimlerin Mobbing Uygulandığını Düşünme Durumlarının İncelenmesi

Uğradığınızı düşündüğünüz psikolojik tacizi yapan kim/ ler?

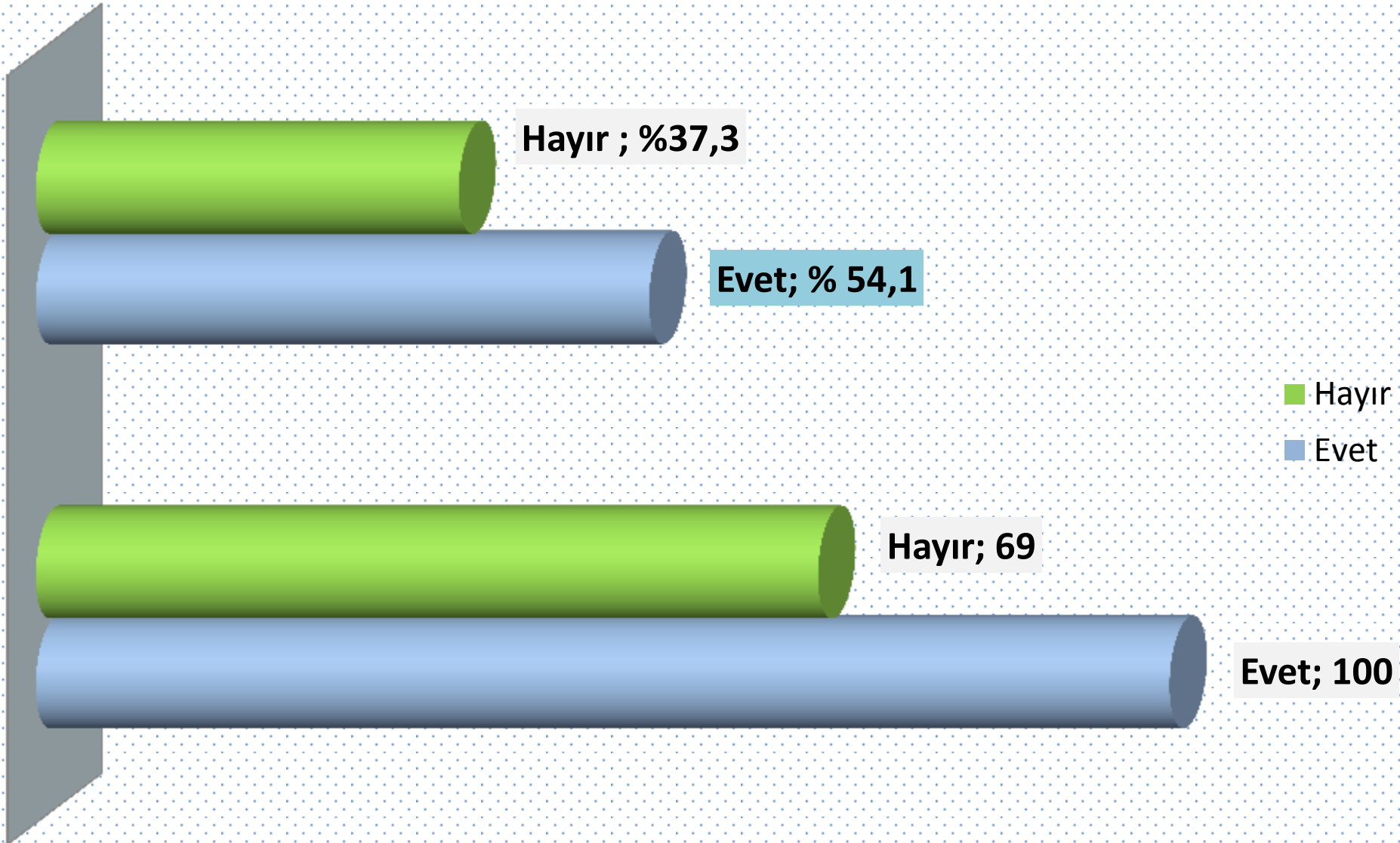
GRAFİK 10 :Sizce Kimlere Mobbing Uygulanıyor?Sorusuna Verilen Cevapların Dağılımı

- Kurumuna bağlı, işiyle özdeşleşmiş
- Üstün özelliklere sahip, zeki, başarı odaklı, yaratıcı, kendini işe adanmış kişiler
- Dürüst, insanlara güvenen, iyi niyetli kişilere
- Politik davranmayan kişilere
- Sosyal hayatta içlerine kapanık olmaya meyilli kişilere
- Yumuşak başlı, işsel olarak kendine çok saygı duyan kişilere
- Yetkinlik düzeyleri yüksek yaratıcılık tarafı gelişmiş kişilere
- Birden çok şık işaretleyen

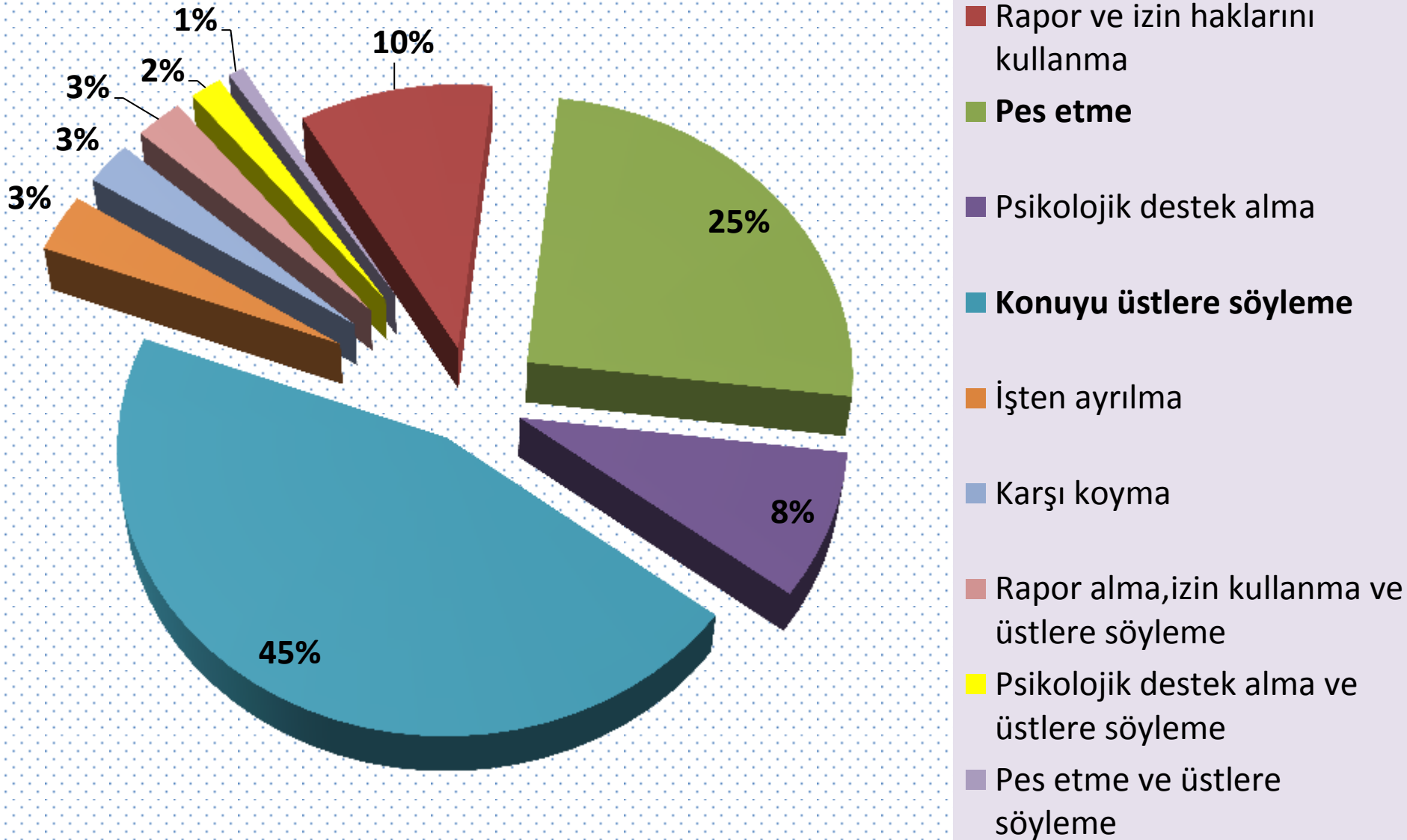

GRAFİK 11: Araştırmaya Katılanların Mobbing Uygulayıcısının Özellik Durum Dağılımları

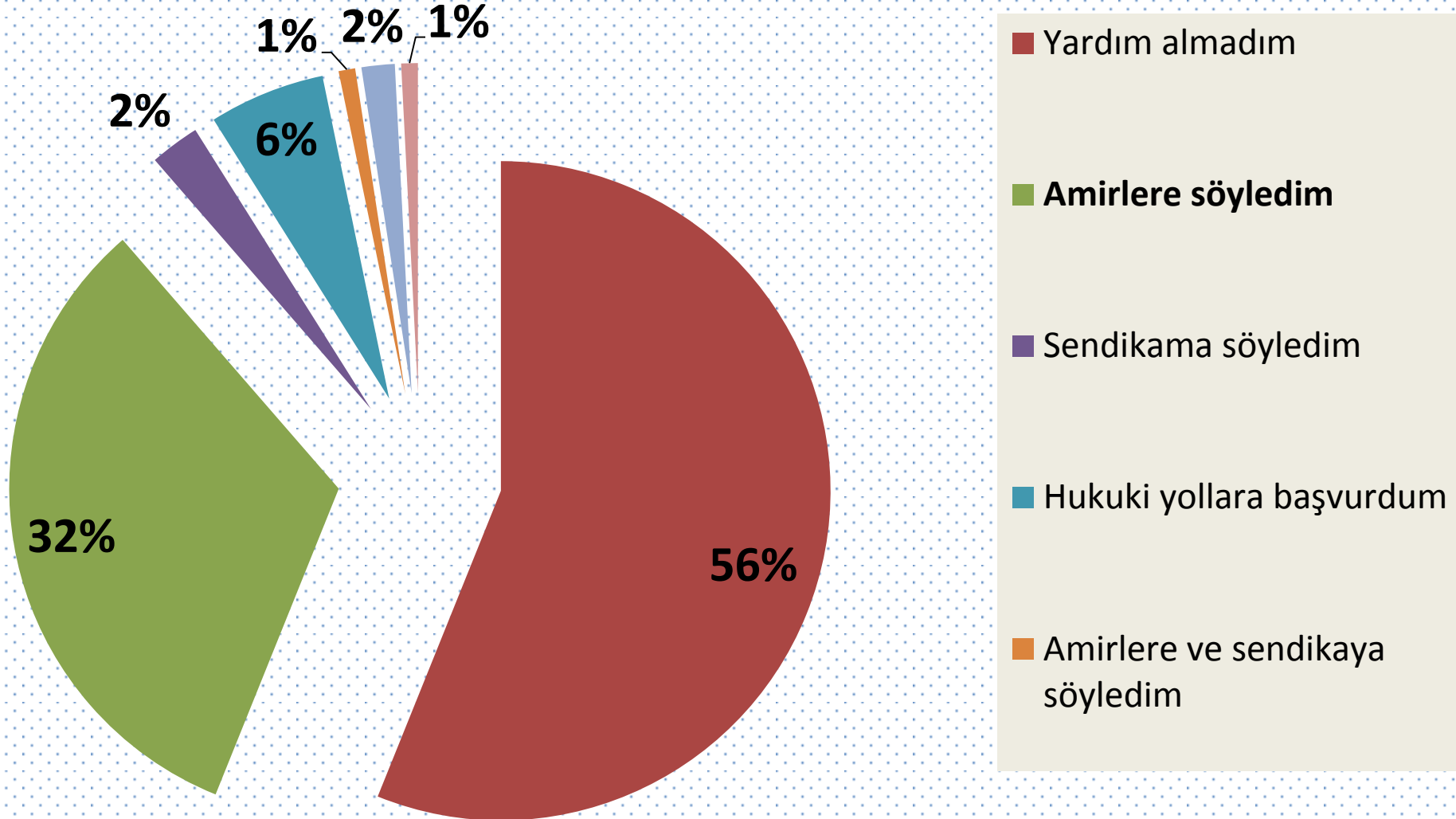
Mobbing (işyerinde psikolojik taciz) uygulayan kişinin belirgin özellikleri var mı?

GRAFİK 12: Araştırmaya Katılanların Kendilerine Mobbing Sonunda Hangi Yola Başvurduklarının Dağılımları

Mobbing (işyerinde psikolojik taciz) sonunda hangi yola başvurdunuz?

GRAFİK 13 : Araştırmaya Katılanların Mobbing Sonunda Kimden Yardım Aldınız Sorusunun Dağılımı

Mobbing sonunda kimlerden yardım aldınız?

Mobbing Sonunda Kimden Yardım Aldınız Sorusunun Cinsiyet Göre Dağılımı

	Kadın	
	N	%
Amirlere Söyledim	31	22,6
Sendikama Söyledim	3	2,2
Hukuki Yollara Başvurdum	3	2,2
Amire Sendikaya Söyledim	1	0,7
Sendika Hukuki Yola Başvurdum	2	1,5
Amire, Sendikaya, Hukuki Yola Başvurdum	0	0
Yardım Almadım	50	36,5
	Erkek	
	N	%
Amirlere Söyledim	9	18,8
Sendikama Söyledim	0	0
Hukuki Yollara Başvurdum	4	8,3
Amire Sendikaya Söyledim	0	0
Sendika Hukuki Yola Başvurdum	0	0
Amire, Sendikaya, Hukuki Yola Başvurdum	1	2,1
Yardım Almadım	19	39,6

ÖLÇEK

Eğer psikolojik tacize uğradıysanız, aşağıdakilerden hangisine maruz kaldınız?

Sorumlu olmadığım konularda suçlanıyorum

	N	%
Hiçbir zaman karşılaşmadım	90	48.6
1 kez karşılaştım	19	10.3
Nadiren karşılaşıyorum	47	25.4
Sık sık karşılaşıyorum	25	13.5
Her gün karşılaşıyorum	4	2.2

Ortak yapılan işlerin olumsuz sonuçlarından ben sorumlu tutuluyorum.

	N	%
Hiçbir zaman karşılaşmadım	103	55.7
1 kez karşılaştım	20	10.8
Nadiren karşılaşıyorum	41	22.2
Sık sık karşılaşıyorum	17	9.2
Her gün karşılaşıyorum	4	2.2

Dürüstlüğüm ve güvenirlüğüm sorgulanıyor

	N	%
Hiçbir zaman karşılaşmadım	119	64.3
1 kez karşılaştım	14	7.6
Nadiren karşılaşıyorum	31	16.8
Sık sık karşılaşıyorum	17	9.2
Her gün karşılaşıyorum	4	2.2

Sözlü tehdit ediliyorum ve uyarı alıyorum.

	N	%
Hiçbir zaman karşılaşmadım	113	61.1
1 kez karşılaştım	25	13.5
Nadiren karşılaşıyorum	26	14.1
Sık sık karşılaşıyorum	18	9.7
Her gün karşılaşıyorum	3	1.6

Performansıyla ilgili sürekli olumsuz değerlendirmeler yapıılıyor.

	N	%
Hiçbir zaman karşılaştım	132	71.4
1 kez karşılaştım	8	4.3
Nadiren karşılaşıyorum	30	16.2
Sık sık karşılaşıyorum	13	7.0
Her gün karşılaşıyorum	2	1.1

Benimle ilgili asılsız söylemlerde bulunuluyor.

	N	%
Hiçbir zaman karşılaşmadım	117	63.2
1 kez karşılaştım	8	4.3
Nadiren karşılaşıyorum	36	19.5
Sık sık karşılaşıyorum	20	10.8
Her gün karşılaşıyorum	4	2.2

Yaptığım iş ve işin sonuçları ile ilgili sürekli kusur aranıyor.

	N	%
Hiçbir zaman karşılaşmadım	121	65.4
1 kez karşılaştım	15	8.1
Nadiren karşılaşıyorum	32	17.3
Sık sık karşılaşıyorum	13	7.0
Her gün karşılaşıyorum	4	2.2

Yaptığım her işte mesleki yeterliliğim sorgulanıyor.

	N	%
Hiçbir zaman karşılaşmadım	138	74.6
1 kez karşılaştım	9	4.9
Nadiren karşılaşıyorum	23	12.4
Sık sık karşılaşıyorum	12	6.5
Her gün karşılaşıyorum	3	1.6

Benimle ilgili haksız gerekçelerle yazışmalar yapılıyor, rapor tutuluyor.

	N	%
Hiçbir zaman karşılaşmadım	142	76.8
1 kez karşılaştım	15	8.1
Nadiren karşılaşıyorum	20	10.8
Sık sık karşılaşıyorum	7	3.8
Her gün karşılaşıyorum	1	0.5

Verdiğim karar ve öneriler eleştirilerek reddediliyor

	N	%
Hiçbir zaman karşılaşmadım	127	68.6
1 kez karşılaştım	16	8.6
Nadiren karşılaşıyorum	32	17.3
Sık sık karşılaşıyorum	8	4.3
Her gün karşılaşıyorum	2	1.1

Sorumluluğumda olan işler benden alınarak,daha düşük pozisyondaki kişilere veriliyor.

	N	%
Hiçbir zaman karşılaşmadım	145	78.4
1 kez karşılaştım	9	4.9
Nadiren karşılaşıyorum	15	8.1
Sık sık karşılaşıyorum	15	8.1
Her gün karşılaşıyorum	1	0.5

Kendimi göstermeme fırsat verilmiyor, özgürce ifade etmem sınırlandırılıyor.

	N	%
Hiçbir zaman karşılaşmadım	128	69.2
1 kez karşılaştım	5	2.7
Nadiren karşılaşıyorum	31	16.8
Sık sık karşılaşıyorum	18	9.7
Her gün karşılaşıyorum	3	1.6

Düzenlenen sosyal toplantılardan haberdar edilmiyorum.

	N	%
Hiçbir zaman karşılaşmadım	130	70.3
1 kez karşılaştım	8	4.3
Nadiren karşılaşıyorum	24	13.0
Sık sık karşılaşıyorum	17	9.2
Her gün karşılaşıyorum	6	3.2

Görüşme ve konuşma isteğime yanıt alamıyorum, uzaklaştırılıyorum.

	N	%
Hiçbir zaman karşılaşmadım	144	77.8
1 kez karşılaştım	11	5.9
Nadiren karşılaşıyorum	16	8.6
Sık sık karşılaşıyorum	10	5.4
Her gün karşılaşıyorum	4	2.2

Bulduğum ortamda görmezden gelinerek,yokmuşum gibi davranılıyor.

	N	%
Hiçbir zaman karşılaşmadım	148	80.0
1 kez karşılaştım	11	5.9
Nadiren karşılaşıyorum	12	6.5
Sık sık karşılaşıyorum	11	5.9
Her gün karşılaşıyorum	3	1.6

İş arkadaşlarımla benimle konuşması engelleniyor.

	N	%
Hiçbir zaman karşılaşmadım	157	84.9
1 kez karşılaştım	11	5.9
Nadiren karşılaşıyorum	10	5.4
Sık sık karşılaşıyorum	6	3.2
Her gün karşılaşıyorum	1	0.5

Konuşurken sık sık sözüm kesiliyor.

	N	%
Hiçbir zaman karşılaşmadım	141	76.2
1 kez karşılaştım	8	4.3
Nadiren karşılaşıyorum	21	11.4
Sık sık karşılaşıyorum	13	7.0
Her gün karşılaşıyorum	2	1.1

Performansım gerçekte olduğundan daha düşük değerlendiriliyor.

	N	%
Hiçbir zaman karşılaşmadım	118	63.8
1 kez karşılaştım	11	5.9
Nadiren karşılaşıyorum	28	15.1
Sık sık karşılaşıyorum	22	11.9
Her gün karşılaşıyorum	6	3.2

İşten ayrılmam ya da yer değiştirmem için baskı yapılıyor.

	N	%
Hiçbir zaman karşılaşmadım	150	81.1
1 kez karşılaştım	9	4.9
Nadiren karşılaşıyorum	10	5.4
Sık sık karşılaşıyorum	14	7.6
Her gün karşılaşıyorum	2	1.1

İşim için gerekli olan bilgi,döküman ve materyaller benden saklanıyor.

	N	%
Hiçbir zaman karşılaşmadım	155	83.8
1 kez karşılaştım	8	4.3
Nadiren karşılaşıyorum	14	7.6
Sık sık karşılaşıyorum	7	3.8
Her gün karşılaşıyorum	1	0.5

Yaptığım iş değersiz ve önemsiz görülüyor, küçümseniyor.

	N	%
Hiçbir zaman karşılaşmadım	135	73.0
1 kez karşılaştım	9	4.9
Nadiren karşılaşıyorum	19	10.3
Sık sık karşılaşıyorum	17	9.2
Her gün karşılaşıyorum	5	2.7

Ben odaya girdiğimde, iş arkadaşlarım sohbeti kesip susuyor.

	N	%
Hiçbir zaman karşılaşmadım	156	84.3
1 kez karşılaştım	5	2.7
Nadiren karşılaşıyorum	15	8.1
Sık sık karşılaşıyorum	5	2.7
Her gün karşılaşıyorum	4	2.2

Kişisel saygınlığımı zedeleyen görevler verilip, yapmam için zorlanıyorum.

	N	%
Hiçbir zaman karşılaşmadım	152	82.2
1 kez karşılaştım	9	4.9
Nadiren karşılaşıyorum	12	6.5
Sık sık karşılaşıyorum	10	5.4
Her gün karşılaşıyorum	2	1.1

Yetkinliğim olmayan konularda işler veriliyor.

	N	%
Hiçbir zaman karşılaşmadım	135	73.0
1 kez karşılaştım	10	5.4
Nadiren karşılaşıyorum	26	14.1
Sık sık karşılaşıyorum	10	5.4
Her gün karşılaşıyorum	4	2.2

Fiziksel müdahalede bulunuluyor.

	N	%
Hiçbir zaman karşılaşmadım	175	94.6
1 kez karşılaştım	4	2.2
Nadiren karşılaşıyorum	4	2.2
Sık sık karşılaşıyorum	2	1.1

Fiziksel gücümün yetmeyeceği işler yapmaya zorlanıyorum.

	N	%
Hiçbir zaman karşılaşmadım	161	87.0
1 kez karşılaştım	6	3.2
Nadiren karşılaşıyorum	9	4.9
Sık sık karşılaşıyorum	8	4.3
Her gün karşılaşıyorum	1	0.5

ÖLÇEK

Mobbinge(işyerinde psikolojik taciz) uğradığınızı düşünüyorsanız, üzerinizdeki sonuçları neler?

Son zamanlarda motivasyonumun azaldığını düşünüyorum.

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum.	65	35.1
Katılmıyorum	36	19.5
Karasızım	12	6.5
Katılıyorum	52	28.1
Kesinlikle katılıyorum	20	10.8

İş yerinde bulunmamak için bahaneler uyduruyorum.

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum.	94	50.8
Katılmıyorum	47	25.4
Karasızım	11	5.9
Katılıyorum	29	15.7
Kesinlikle katılıyorum	4	2.2

İşime karşı bağlılığımın azaldığını hissediyorum.

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum.	78	42.2
Katılmıyorum	38	20.5
Karasızım	20	10.8
Katılıyorum	33	17.8
Kesinlikle katılıyorum	16	8.6

Bu işin bana bir gelecek vaat edeceğine inanmıyorum.

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum.	78	42.2
Katılmıyorum	45	24.3
Karasızım	20	10.8
Katılıyorum	21	11.4
Kesinlikle katılıyorum	21	11.4

İşimden soğudum isteksiz iş yapıyorum.

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum.	78	42.2
Katılmıyorum	46	24.9
Karasızım	13	7.0
Katılıyorum	34	18.4
Kesinlikle katılıyorum	14	7.6

Sabahları işe gelmek istemiyorum.

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum.	72	38.9
Katılmıyorum	44	23.8
Karasızım	13	7.0
Katılıyorum	39	21.1
Kesinlikle katılıyorum	17	9.2

Kendimi çalıştığım yere ait hissetmiyorum.

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum.	77	41.6
Katılmıyorum	39	21.1
Karasızım	18	9.7
Katılıyorum	36	19.5
Kesinlikle katılıyorum	15	8.1

Çalıştığım işte kariyerimde ilerleyemeyeceğime inanıyorum.

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum.	70	37.8
Katılmıyorum	33	17.8
Karasızım	20	10.8
Katılıyorum	43	23.2
Kesinlikle katılıyorum	19	10.3

Zamanımın büyük kısmını doğrudan işimle ilgili olmayan konularla geçiriyorum.

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum.	81	43.8
Katılmıyorum	52	28.1
Karasızım	15	8.1
Katılıyorum	26	14.1
Kesinlikle katılıyorum	11	5.9

İş ortamında çalışma arkadaşlarımla çatışma yaşıyorum.

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum.	91	49.2
Katılmıyorum	45	24.3
Karasızım	14	7.6
Katılıyorum	28	15.1
Kesinlikle katılıyorum	7	3.8

İşle ilgili hatalar yapıyorum.

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum.	106	57.3
Katılmıyorum	52	28.1
Karasızım	7	3.8
Katılıyorum	16	8.6
Kesinlikle katılıyorum	4	2.2

Bir işe konsantre olmakta güçlük çekiyorum.

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum.	98	53.0
Katılmıyorum	48	25.9
Karasızım	11	5.9
Katılıyorum	23	12.4
Kesinlikle katılıyorum	5	2.7

Çalışma performansımın azaldığını düşünüyorum.

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum.	84	45.4
Katılmıyorum	40	21.6
Karasızım	13	7.0
Katılıyorum	34	18.4
Kesinlikle katılıyorum	14	7.6

Son zamanlarda kullandığım hastalık izinleri arttı.

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum.	114	61.6
Katılmıyorum	49	26.5
Karasızım	3	1.6
Katılıyorum	13	7.0
Kesinlikle katılıyorum	6	3.2

Yaşadığım sağlık sorunları yüzünden üretkenliğim azaldı.

	N	%
Kesinlikle katılmıyorum.	100	54.1
Katılmıyorum	49	26.5
Karasızım	7	3.8
Katılıyorum	22	11.9
Kesinlikle katılıyorum	7	3.8

Araştırmaya katılan kişilerde

İşyerinde çalışılan süre ile

- **Motivasyon azaldığını düşünme($p=0,039$)**
- **Kariyerinde ilerleyemeyeceğini düşünme($p=0,047$)**

durumu arasında istatiksel açıdan anlamlı ilişki saptanmıştır.

Kendisine mobbing uygulandığını düşünme ile

- **Motivasyonun azaldığını düşünme(p=0,000)**
- **İşe gitmemek için bahaneler bulma(p=0,006)**
- **İşe bağlılığın azaldığını düşünme(p=0,003)**
- **İşten soğuduğunu düşünme(p=0,000)**
- **Sabah işe gitmek istememe(p=0,000)**
- **Kendini işe ait hissetmeme(p=0,002)**
- **Kariyerinde ilerleyemeyeceğini düşünme(p=0,000)**
- **İşle ilgili olmayan konularla uğraştığını düşünme(p=0,003)**
- **İş arkadaşlarıyla çatışma yaşama(p=0,002)**
- **İşe konsantre olamadığını düşünme(p=0,007)**
- **Performansının azaldığını düşünme(p=0,000)**
- **Hastalık izinlerinin artma durumu(p=0,029)**
- **Sağlık sorunlarında artma durumu(p=0,007)**

Mobbing uygulanan süre ile

- **motivasyonun azaldığını düşünme(p=0,006)**
- **İşe gitmemek için bahane bulma(p=0,018)**
- **İşe bağlılığın azaldığını düşünme(p=0,001)**
- **İşten soğuduğunu düşünme(p=0,000)**
- **Sabah işe gitmek istememe(p=0,003)**
- **Kendini işe ait hissetmediğini düşünme(p=0,001)**
- **Kariyerinde ilerleyemeyeceğini düşünme(p=0,036)**
- **İş arkadaşlarıyla çatışma yaşama(p=0,005)**
- **İşle ilgili hatalar yapma(p=0,009)**
- **İşe konsantre olamadığını düşünme(p=0,002)**
- **Performansın azaldığını düşünme(p=0,021)**
- **Hastalık izinlerinin artması durumu(p=0,004)**

Mobbing uygulayan kişi ile

Motivasyonun azaldığını düşünme(p=0,001)

Gitmemek için bahane bulma(p=0,006)

İşe bağılığın azaldığını düşünme(p=0,003)

İşten soğuduğunu düşünme (p=0,007)

Sabah işe gitmek istememe(p=0,001)

Kendini işe ait hissetmediğini düşünme(p=0,019)

İşle ilgili olmayan konularla uğraştığını(p=0,004)

İş arkadaşlarıyla çatışma yaşama durumu(p=0,001)

Performansın azaldığını düşünme(p=0,013)

durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki saptanmıştır.

Mobbing uygulanan kişinin özelliklerini bilme ile

İşten soğuduğunu düşünme($p=0,025$)

Sabah işe gitmek istememe($p=0,009$)

İşle ilgili hatalar yapma($p=0,031$)

Hastalık izinlerinin artması($p=0,013$)

durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki saptanmıştır.

Mobbing uygulayanın özellikleri olduğunu düşünme ile

- **Sabah işe gitmek istememe durumu($p=0,045$)**
- **Kendini işine ait hissetmeme durumu($p=0,023$)**
- **İşle ilgili olmayan konularla uğraştığını düşünme($p=0,002$) durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki saptanmıştır.**

Mobbing uygulayanın özelliklerini bilme ile

- **Motivasyonun azaldığını düşünme(p=0,037)**
- **İşe bağlılığın azaldığını düşünme(p=0,016)**
- **İşin gelecek vaat etmediğini düşünme(p=0,041)**
- **Sabah işe gitmek istememe durumu(p=0,020)**
- **Kendini işe ait hissetmeme durumu(p=0,034)**
- **İşle ilgili olmayan konularla ilgilendiğini düşünme(p=0,012)**
- **İş arkadaşlarıyla çatışma yaşama(p=0,000)**

durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki saptanmıştır.

Mobbing sonunda hangi yola başvurdıkları ile

İşe gitmemek için bahaneler bulma durumu($p=0,018$)

İşin gelecek vaat etmediğini düşünme($p=0,018$)

İşten soğuduğunu düşünme($p=0,003$)

Sabah işe gitmek istememe durumu($p=0,009$)

Kendini işe ait hissetmeme durumu($p=0,011$)

Kariyerinde ilerleyemeyeceğini düşünme($p=0,002$)

İşle ilgili olmayan konularla ilgilendiğini düşünme($p=0,003$)

durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki saptanmıştır.

Mobbing sonunda kimden yardım aldıkları ile

- **Motivasyonun azaldığını düşünme($p=0,000$)**
- **İşe bağlılığın azaldığını düşünme($p=0,020$)**
- **İşten soğuduğunu düşünme($p=0,014$)**
- **Sabah işe gitmek istememe durumu($p=0,000$)**
- **Kendini işe ait hissetmeme durumu($p=0,000$)**
- **Kariyerinde ilerleyemeyeceğini düşünme($p=0,000$)**
- **İşle ilgili olmayan konularla ilgilendiğini düşünme($p=0,014$)**
- **İşle ilgili hatalar yapma durumu($p=0,002$)**
- **Performansın azaldığını düşünme($p=0,000$)**

durumu arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki saptanmıştır.

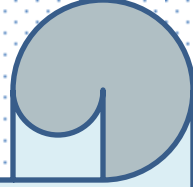
SONUÇ VE ÖNERİLER

Mobbing kavramının bilinmeyen bir kavram olduğu çalışanların kendilerine uygulanan mobbingin farkında olmadığı, demografik değişkenlere bakıldığında ise çalışanların yaşları, eğitim durumları, meslekleri ve mobbing uygulanması arasında anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Araştırmaya katılan kişilerde yaş ile mobbing kavramı bilme ($p=0,000$) arasında anlamlı sonuçlar bulunmuştur.

Mobbing uygulayan kişinin belirgin özelliği var mı(p=0,000) sorusuna aşırı denetleyici, korkak ve sinirli, sosyal beceri eksikliği olan kendini sürekli üstün gören ve taşların fazla oynamamasını isteyen gelenekçi eski çalışanlar dediği belirlenmiştir.

İş yaşamında uyumlu bir çalışma ortamının oluşturulması gerek yöneticiler gerekse iş görenler açısından çok önemlidir.

Son yıllarda sektörlerin çoğunda toplam kalite yönetimi uygulamalarının benimsenmesi ile, uyumu bozan davranışlara gösterilen ilgi de giderek artmaktadır. Bu davranışlar çalışanlara psikolojik baskı yapmaktan, fiziksel şiddet uygulamaya kadar gitmektedir.

Özellikle bayanların çoğunlukla çalıştıkları öğretmenlik, hemşirelik, sosyal hizmetler, bankacılık ve satış hizmetleri gibi alanlarda çalışma ortamındaki tutumlar açısından yüksek risk altında oldukları belirtilmektedir.

Bu davranışların nedenlerinin ve hangi sektörlerde daha sık görüldüğünün araştırılmasında yarar bulunduğu düşünülmektedir.

Sağlık sektöründe görülen mobbing davranışlarının mağdur kadar toplum sağlığını da olumsuz etkilediği bilinmektedir. Bu maksatla sağlık çalışanlarına ; iş yeri şiddetini önleme, stres ve öfke yönetimi, sorun ve çatışma çözme becerileri kazandırılmalı, yasal tedbirler alınmalı ve Sendikaların bu konulara olan ilgisinin artması sağlanmalıdır.

TEŞEKKÜRLER